

# [eu och facket]



## Omfattande åtstramningar i Spanien

Den 11 juli tillkännagav den spanske premiärminister Mariano Rayol att den spanska staten kommer att genomföra åtstramningar som uppgår till sammanlagt 65 miljarder euro [560 miljarder kronor] under en period på två och ett halvt år.

Åtstrammingspaketet innehåller höjda skatter och minskade utgifter. Bland annat kommer momsens att höjas från 18 till 21 procent. Arbetslöshetsförsäkringen kommer att försämrats och lönerna i den offentliga sektorn att sänkas med 7 procent. Liksom den omtalade extra månadslönen för grekiska statsanställda, försvinner nu den spanska jullönen. Strukture reformer [det vill säga avregleringar] för att öka konkurrenskraften kommer att genomföras. Till det kommer utförsäljning och privatisering av statliga bolag och tillgångar.

Spanien är under hård press från EU att minska sitt budgetunderskott och EU-kommissionens talesperson Simon O'Connor välkomnade åtstrammingspaketet vid en pressträff. Men skattehöjningar och utgiftminskningar riskerar att få negativa effekter i en ekonomi som redan krymper.

Spanska banker är i en svår kris och för en månad sedan lovade eurogruppen att staga upp

dem med lån på 850 miljarder kronor. Pengarna ska användas för att rädda i första hand Bankia, men också andra spanska banker, som sitter på mängder av dåliga lån kopplade till landets kapsejsade fastighetssektor.

Lånen skiljer sig från dem som tidigare getts till Grekland, Irland och Portugal. De går formellt inte till staten utan till bankaktuten Frob (som visserligen är statlig). Några detaljer kring lånevillkoren gavs inte och budskapen från eurogruppens finansministrar har varit motstridiga.

Spaniens finansminister Luis de Guindos uttalade efter euroländernas beslut att det inte finns några finanspolitiska villkor kopplade till lånet. Om så är fallet återstår nog att se när detaljerna hamras fram.

En annan oklarhet är frågan om vem som ansvarar för pengarna euroländernas krisfonder, EFSF och ESM, lånar ut. Eurogruppens ambition har varit att bryta sambandet mellan bankkulder och statskulder och ledaren för euroländernas arbetsgrupp, Thomas Wieser, sade att "det blir inget krav på garanti från staten" i frågan om lån till bankerna.

Men den tyske finansministern Wolfgang Schäuble har en annan tolkning.

– Vi förväntar oss att det slutgiltiga ansvaret förblir hos staten, sade han till journalister i Bryssel enligt Wall Street Journal.

**Gösta Torstensson**



## Bli med i Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk

Lavaldomen och EU:s utstationeringsdirektiv visar att EU är ett allvarligt hot mot den svenska arbetsmarknadsmodellen med konflikträtt och kollektivavtal, eller med andra ord ett grundskott mot de landvinningar som svensk fackföreningsrörelse gjort de senaste hundra åren.

Lissabonfördraget, den nya EU-grundlagen, innebär inget skydd för de fackliga rättigheterna såsom det hävdas från LO-ledningen och andra EU-entusiaster. Tvärtom så innebär Lissabonfördraget i praktiken att Lavaldomen och andra antifackliga EU-domar grundlagsfästs.

Och, som vanligt i EU-sammanhang, det kommer mera. Nyligen presenterade EU-kommissionen ett lagstiftningsförslag om utövandandet av rätten att vidta kollektiva åtgärder i samband med gränsöverskridande tjänstehandel.

”Det här är ett hot mot hela vårt förhandlings-system. Jag förutsätter att den svenska regeringen kommer att säga nej då detta ska behandlas av Europeiska rådet”, säger LO:s ordförande Wanja Lundby-Wedin.

För att bjuda motstånd mot denna förödande utveckling har Folkrörelsen Nej till EU initierat ett tvärfackligt nätverk, Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk. Det är öppet för dig som är fackligt aktiv [eller bara medlem] och EU-kritisk. Det kostar ingenting och du behöver inte vara medlem i Folkrörelsen Nej till EU [men det är inget hinder].

Nätverkets syfte är utbyte av information, kunskapsuppbyggnad samt att anordna och samordna olika aktiviteter. Nätverket har startat som en mejlgrupp för informations-spridning genom ett digitalt nyhetsbrev. Vi finns också som en grupp på Facebook med för tillfället 578 medlemmar. Nätverket har också kontakt och samarbete med andra fackligt inriktade EU-kritiska organisationer, såsom Fagbevaegelsen Mod Unionen i Danmark, Trade Unionists Against the EU Constitution i England, och Nei til EU:s Faglig utvalg i Norge.

Nätverket administreras av Gösta Torstensson, Folkrörelsen Nej till EU [arbetsplatsombud i Kommunal]. Du som vill bli med i nätverket mejlar [gosta.torstensson@nejtill.eu.se](mailto:gosta.torstensson@nejtill.eu.se).

**Eva Anderzon, Kommunalarbetareförbundet**  
**Jan-Erik Gustafsson, Fackförbundet ST**  
**Jannika Fahlander, Handelsanställdas Förbund**  
**Jannis Konstantis, Fackförbundet Seko**  
**Kent Wahlberg, Livsmedelsarbetareförbundet**  
**Maria Pohn, Vårdförbundet**  
**Mats Norrstad, Lärarförbundet**  
**Pie Blume, Fackförbundet Unionen**  
**Minna Pyykölä, Journalistförbundet**  
**Patrik Ljunggren, Transportarbetareförbundet**  
**Peter Lilja, Industrifacket Metall**  
**Rolf Axelsson, Hamnarbetareförbundet**  
**Magnus Renman, Fackförbundet GS**  
**Lars Lundberg, Byggnadsarbetareförbundet**  
**Marcus Carlstedt, Lärarnas Riksförbund**  
**Rolf Gustavsson, Svenska Lokförararföreningen SLFF**

## Tyskland vinnare på EU-toppmötet

Efter EU-toppmötet i den 28-29 juni utropades närmast enstämmigt Tysklands Angela Merkel till förlorare medan Spaniens Mariano Rajoy och Italiens Mario Monti korades till vinnare. Som grund låg beskedet att EU:s så kallade räddningsfond [ESM] skulle få rätt att direkt rekapitalisera de konkursfärdiga spanska bankerna och vid behov även direkt stödköpa italienska statspapper. Budskapet minskade tillfälligtvis räntebördan för Spanien och Italien.

Bedömningen byggde på ett förbiseende av att beslutet var förknippat med hårda villkor. Liksom många gånger tidigare bekräftades talesättet att djävulen gömmer sig i detaljerna. Tar man hänsyn till de finstilta betingelserna så pekar bedömningen i en helt annan riktning. Angela Merkel hade egentligen inte gjort de eftergifter som Spanien och Italien hade önskat sig och hon hade inte heller släppt till några nya pengar till ESM.

Som ett villkor för beslutet krävde nämligen Merkel att det först skulle skapas en gemensam europeisk finansinspektion som kontrollerar bankerna. Det nuvarande systemet med 27 olika nationella tillsynsmyndigheter skulle ersättas av en ny, överstatlig institution, åtminstone för de 17 medlemmar som är med i den överstatliga valutau. Sannolikt kommer den nya bankinspektionen att placeras inom den Europeiska centralbanken [ECB] i tyska Frankfurt.

Ett förslag kommer senare i sommar och ska diskuteras i höst. Beslut kommer tidigast i december. Först därefter kan toppmötets besked omsättas i praktiken. Det dröjer alltså minst ett halvår. EU-ledarna diskuterade också förslaget om ökad ekonomisk integration som presenterades den 26 juni av EU-ordförande Herman van Rompuy, EU-kommissionens José Manuel Barroso, ECB-ordförande Mario Draghi och Eurogruppens ordförande Jean-Claude Juncker. Deras "generalplan" omfattar fyra områden; strukturreformer, en bankunion, en finanspolitisk union och en fullskalig politisk union.

Europeiska rådet uppmanade till fortsatt arbete med dessa frågor och en interimrapport kommer att läggas fram för Europeiska rådet i oktober och en slutrapport till december-toppmötet.

**Gösta Torstensson**

## Övervåld mot grekiska demonstranter

I en ny rapport hävdar Amnesty International att grekisk polis systematiskt använder övervåld mot fredliga demonstranter. Misshandel ska ha förekommit både på offentliga platser och i polisens häktelokaler.

Samtidigt menar Amnesty att de grekiska myndigheterna är ovilliga att utreda och straffa de skyldiga poliserna trots att övervåldet strider mot internationell rätt.

– Den nybildade regeringen har nu ett tillfälle att erkänna den stora omfattningen av polisivåld och vidta nödvändiga åtgärder för att garantera att polisen är återhållsam och tydligt identifierar sig under demonstrationer. Dessutom måste de se till att oberoende och effektiva utredningar sker kring dessa brott så att ansvariga kan ställas till svars. Det måste också upprättas en oberoende instans för polisklagomål, säger David Diaz-Jogeix på Amnesty i ett pressmeddelande.

Enligt Amnesty är flyktingar, asylsökande och människor som lever i samhällets utkant särskilt utsatta för polisens övervåld. Eftersom våldet inte utredas menar Amnesty också att de drabbade tappat tron på rättsväsendet och därför slutat att anmäla övervåldet.

– Ingen står över lagen. Allra minst de personer som är satt att upprätthålla den, säger David Diaz-Jogeix.

**Gösta Torstensson**

**Bli medlem i Folk-  
rörelsen Nej till EU.  
200 kronor på plus-  
giro 433 02 07 --  
4. Ungdomar,  
arbetslösa och  
pensionärer betalar  
150 kronor.**

# Tyskt fackförbundet säger nej till finanspakten

Den 11 juni skickade ordförande för Tysklands största offentlighetsfackförening Verdi.se med 2,1 miljoner medlemmar ett brev till samtliga förbundsledamöter som kräver att de skall rösta nej till EU:s finanspakt. Ordföranden Frank Bsirske skriver:

”Till alla valda ledamöter i förbundsdagen.

EU:s finanspakt eller TSCG

Bästa damer och herrar,

EU:s permanenta stabilitetsmekanism (den s.k. räddningsfonden eller ESM) och Fördraget om Stabilitet, Koordination och Styrning inom den Ekonomiska och Monetära Unionen [TSCG] från den 2 mars 2012 (också känd som EU:s finanspakt) kommer snart upp för röstning i det tyska parlamentet (Förbundsdagen & Förbundsrådet). Offentlighetsfackföreningen Ver.di betraktar finanspakten som ett särskilt farligt verktyg för att försvaga demokratin, som skadar ekonomin och som får outhärdliga sociala konsekvenser.

Vi kräver att ni **inte** röstar för Finanspakten. Vi förklarar i bifogad text varför vi gör denna rekommendation inför er röstning.

Bästa hälsningar

Frank Bsirske”

**I DET BIFOGADE BREVET FÖRKLARAR VER.DI** varför facket kräver ett nej till finanspakten. Vad avser demokratin finns det ingen artikel i fördraget för att lämna finanspakten. Individuella medlemsstater kan inte ensidigt drar sig ur fördraget. Inte ens om det finns en konstitutionell majoritet i parlamentet, skriver Ver.di. Finanspakten begränsar också allvarligt parlamentens ”suveränitet”, dvs deras rätt att besluta om sina egna budgetar, och lämnar över medlemsstaternas rättigheter i budgetfrågor till den icke-valda EU-kommissionen. Vidare angrips de nationella budgetlagarna, inte bara genom införandet av en förhöjd skuldgräns till 0.5 procent av BNP utan också genom automatiska korrigeringsmekanismer, som EU-domstolen skall se till att de införs i nationell lagstiftning. Vid överträdelse blir medlemsstaterna skyldiga att dra varandra inför domstolen, står det i följebrevet.

Finanspakten angriper inte orsakerna till skuldkrisen. Ver.di skriver att skuldbergen i

Europa är inte ett resultat av en ”låt gå attityd” i budgetpolitiken. Före finanskrisen bröt ut 2008 växte statsutgifterna med en lägre siffra än BNP i de flesta av EU:s medlemsstater. Det var först efter finansmarknadernas kollaps som skuldbergen ökade.

Man påpekar också att finanspakten underskattar den nära korrelationen mellan statens utgifter och den ekonomiska situationen. Statliga utgifter är alltid inkomster för näringslivet och privata hushåll. Om staten skär ned vid fel tidpunkt förlorar företagen order och produktionen minskar.

**DESSUTOM DE SOM FÅR BIDRAG HAR** mindre pengar att spendera. Tillväxt och skatteinkomster kommer att minska, vilket kommer att leda till ökad arbetslöshet.

Ver.di påpekar att när ekonomin är i recession så minskar BNP, vilket ökar skuldbördan eftersom finanspakten inte kräver att den nominella skulden måste sänkas, bara att skulden inte får överstiga 60 procent av BNP.

Finanspakten får också förödande effekter för offentliga investeringar. EU:s finansministrar kommer inte längre att tillåtas investera i utbildning, hälsa, infrastruktur och miljön som en följd av skuldtaket. Ver.di skriver att finanspakten omöjliggör att uppnå dess syfte att på ett uthålligt sätt minska den offentliga skulden. Istället kommer det motsatta att inträffa.

**TILL SIST SKRIVER VER.DI ATT BUDGETAR** i Europa stramas åt på utgiftssidan. Från Rom till Madrid under förövändningen av åtstramning görs löntagare överflödiga, löner, arbetslöshetsunderstöd och pensioner skärs ned. Arbetsrätten urholkas. Med finanspakten förstörs allt som har byggts upp. I paktens artikel 3 under 1b står det t.o.m. uttryckligt att budgetarna skall konsolideras genom en ”analys av utgifterna”, men inget om inkomsterna.

Här i Sverige har allianspartierna och socialdemokraterna sagt ja till EU:s finanspakt. Ute i Europa växer motståndet alltmer mot finanspakten.

Enligt riksdagskansliet skall EU:s finanspakt behandlas i riksdagen under senhösten. Vilket blir det första svenska fackförbundet, som följer Ver.di i spåren och kräver att de svenska riksdagsledamöterna också skall rösta nej till den odemokratiska finanspakten?

Jan-Erik Gustafsson

# Kriminalisering av keynesianismen

I en promemoria från finansdepartementet [Ds 2012:30] föreslår den borgerliga alliansregeringen Reinfeldt att Sverige ska ratificera den finanspakt som euroländerna beslutade om den 2 mars 2012. Formellt heter finanspakten "Fördrag om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen".

Konkret innebär euroländernas finanspakten fem saker:

För det första; ett lands budgetunderskott – det så kallade strukturella budgetunderskottet – får inte överstiga 0,5 procent av BNP. EU-kommissionen ska kontrollera euroländernas budgetar så att de följer reglerna och underkänna budgetar om de har för stora underskott. Om det strukturella underskottet [ett underskott som inte beror på konjunkturen] i medlemsländerna statsbudgetar överstiger 0,5 procent av BNP kan de dömas till böter på upp till 1 procent av BNP. Böterna ska gå till den permanenta krisfonden ESM.

För det andra; en "korrigeringsmekanism" ska införas i ländernas lag som automatiskt åtgärdar för stora underskott. Eller som det står i fördragstexten: "En automatisk mekanism för vidtagande av korrigerande åtgärder". I fördragstexten konstateras det att euroländernas förmåga att "tvinga en medlemsstat att minska det eventuella underskott som konstateras" med finanspakten "stärks påtagligt".

För det tredje; statsskulden får vara högst 60 procent av BNP. I fördragstexten erinrar man om "skyldigheten för de fördragsslutande parterna vars skuldsättning i offentliga sektorn överstiger referensvärdet på 60 % att minska den överstigande delen med en genomsnittlig takt på en tjugondel per år som riktmärke".

För det fjärde; euroländerna blir skyldiga att skriva in kravet på budgetbalans i sin lagstiftning, helst av "konstitutionell karaktär". Om länderna inte lagfäster budgetkraven kan de hamna inför EU-domstolen och dömas till böter på upp till 0,1 procent av BNP. Böterna ska gå till den permanenta krisfonden ESM. [För att ett euroland ska kunna få stöd ur ESM i framtiden måste det ha förbudit sig finanspaktens regler.]

För det femte; finanspakten innebär att man inrättar en ny institution, Eurotoppmötet, med en

särskild ordförande. Eurotoppmöten ska hållas minst två gånger om året. "Eurotoppmötets ordförande ska ansvara för förberedelserna inför och kontinuiteten i eurotoppmötena, i nära samarbete med Europeiska kommissionens ordförande. Eurogruppen [dvs. Euroländernas finansministrar, min anmärkning] ska vara det organ som ska ha i uppgift att förbereda och följa upp eurotoppmötena och dess ordförande kan inbjudas att delta i sådana möten för detta ändamål", slås det fast i artikel 12.4.

Finanspakten är ett mellanstatligt avtal [fördrag] mellan de 17 euroländerna som formellt ligger utanför EU. Övriga EU-länder kan ansluta sig frivilligt [det har alla gjort förutom Storbritannien och Tjeckien]. Innan finanspakten träder i kraft ska den ratificeras/godkännas av "de fördragsslutande parterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser".

Finanspakten ska träda i kraft den 1 januari 2013 "förutsatt att tolv fördragsslutande parter som har euron som valuta" då har godkänt den i sina nationella parlament. Pakten ska tillämpas från och med den dag den träder i kraft "på de fördragsslutande parter som har euron som valuta vilka har ratificerat fördraget". De enskilda euroländerna har således ingen vetorätt.

När Tyskland och Frankrike presenterade förslaget i december 2011 krävde de en ändring av Lissabonfördraget, EU:s grundlag, men Storbritannien satte sig på tvären. I finanspaktens artikel 16 slås det fast att "inom högst fem år efter att detta fördrag har trätt i kraft" ska euroländerna genomföra en utvärdering i syfte att "införliva innehållet i det här fördraget inom Europeiska unionens rättsliga ram".

Sedan eurokrisen bröt ut våren 2010 har EU haft 14 formella toppmöten. Vid dessa möten har stats- och regeringscheferna beslutat om bland annat Europeiska planeringsterminen, Europluspakten, Reviderad stabilitets- och tillväxtpakt [6-sexpacken] samt de så kallade räddningsfonderna, den tillfälliga EFSF och den permanenta ESM, som är villkorade med "ekonomiska anpassningsprogram".

Som grädde på moset kommer euroländernas finanspakt [åtstrammingspakt eller nedskärningspakt, om man så vill] som innebär en monetaristisk tvångströja och en kriminalisering av keynesianismen, dvs. den reformistiska arbetarrörelsens traditionella ekonomiska politik.

**Gösta Torstensson**

# Väntrum för blivande euromedlemmar

I en promemoria från finansdepartementet [Ds 2012:30] föreslår regeringen Reinfeldt att Sverige ska ansluta sig till den finanspakt, "Fördrag om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen", som euroländerna antog den 2 mars 2012.

För att Sverige ska anslutas till euroländernas finanspakt har Socialdemokraterna ställt fyra krav:

- ♦ Finanspakten får inte medföra att Sverige överlämnar någon beslutanderätt från riksdagen om det finanspolitiska ramverket.
- ♦ Sverige måste ha tillträde till euroländernas toppmöten där finanspakten behandlas.
- ♦ Det måste finnas tydlig respekt för arbetsmarknadens parter i avtalet.
- ♦ Och allt det ska gälla även om finanspakten i framtiden blir en del av EU:s grundlag.

Sverige och andra EU-länder som inte har euro kan ansluta sig till finanspakten. Icke-euroländer som ansluter sig till pakten blir inte bundna av budgetreglerna, om de inte själva vill.

I fördragstextens ingress står det att "länder med undantag" [dvs. EU-länder som inte är kvalificerade att delta i EMU:s tredje steg med överstatlig valuta och centralbank, typ Sverige] "endast kan vara bundna av de bestämmelser i avdelningarna III och IV i detta fördrag som de förklarar sin avsikt att vara bundna av då de deponerar sitt ratifikationsdokument eller vid en senare tidpunkt".

Och i fördragets artikel 14 slås det fast att "de fördragsslutande parter som är medlemsstater med undantag" ska finanspakten "tillämpas från och med den dag då beslutet om upphävande av detta undantag får verkan, om inte den berörda fördragsslutande parten förklarar sin avsikt att vid en tidigare tidpunkt vara bunden av alla eller delar av bestämmelserna i avdelningarna III och IV i det här fördraget".

Enligt Fredrik Reinfeldt har finanspaktens budgetrestriktioner ingen "legal verkan för Sverige". Men enligt brittiska The Telegraph sade Tysklands förbundskansler Angela Merkel efter förhandlingarna att "skuldbegränsningarna kommer att vara juridiskt bindande för de 25 undertecknarna. Några överträdelser kommer inte att vara möjliga". Och webbtidningen EU

Observer rapporterar att även undertecknare av finanspakten som inte infört euron, typ Sverige, kan bötfällas av EU-domstolen för regelbrott.

Det finns inga garantier för arbetsrätten. Den mycket vaga formulering som finns i avtalstexten återfinns i en inledande strecksats som förmodligen saknar juridiskt värde.

I finanspaktens ingress står det att de fördragsslutande parterna "beaktar behovet att vid genomförandet av detta fördrag respektera den särskilda roll som tillkommer arbetsmarknadens parter i enlighet med varje fördragsslutande parts lagstiftning eller nationella system".

Sådana, oftast till intet förpliktigande, skrivningar är inte ovanliga i EU-sammanhang. Ett exempel: I Lissabonfördragets rättighetsstadga erkänns strejkrätten som en grundläggande rättighet samtidigt hänvisar man till EU-domstolens rättspraxis, typ Lavaldomen, där konflikträtten har fått vika när den kolliderar med den inre marknadens ekonomiska friheter såsom fri rörlighet för utländska tjänsteföretaget.

**FINANSPAKTEN BYGGER DESSUTOM VIDARE PÅ** den så kallade europuspakt som euroområdet stats- och regeringschefer antog den 24-25 mars 2011 och som övriga EU-länder förutom Storbritannien, Tjeckien, Ungern och Sverige anslöt sig till.

I europuspakten förbinder sig de deltagande staterna för att "främja konkurrenskraften" att "säkerställa att kostnadsutvecklingen ligger i linje med produktiviteten", att "se över lönesättningsarrangemangen och vid behov centraliseringsgraden i förhandlingsprocessen samt indexeringsmekanismer", samt att hålla tillbaka lönerna i offentlig sektor, eller som EU-byråkraterna skriver "säkerställa att löneavtalen i den offentliga sektorn stöder insatserna för konkurrenskraft i den privata sektorn". Vidare ska de deltagande medlemsstaterna genomföra reformer som ska öka flexibiliteten på arbetsmarknaden [flexicurity], genomföra skattereformer så att "arbete lönar sig", samt vidta åtgärder för att "främja företagsklimatet" genom att "minska byråkratin och förbättra regelverket" för företagen. Man ska genomföra en "anpassning av pensionsvillkoren", dvs. lägre pensioner och höjd pensionsålder, samt genomföra "begränsning av förtidspensionssystemen".

När stats- och regeringscheferna möttes för att anta europuspakten [som när den presenterades av Tyskland och Frankrike i februari 2011 kallade

europakten] ackompanjerades mötet av högljudda fackliga demonstranter organiserade av Europafacket.

”Vi var jättetydliga i att EU överhuvudtaget inte ska diskutera lönfrågor. [...] Man vill sätta grimma på arbetsmarknadens parter”, sade Wanja Lundby-Wedin som då var avgående ordförande i Europafacket.

LO, TCO och Socialdemokraterna motsatte sig en svensk anslutning till europluspakten, vilket tvingade Fredrik Reinfeldt att hålla Sverige utanför.

”Jag angav att det finns en oro i Sverige för påverkan av vår lönebildning och för social dumpning”, sade statsminister Reinfeldt under toppmötet.

Ett av kraven som socialdemokraterna ställer är att deltagande i finanspakten inte ska innebära en bakväg in i EMU för Sverige.

Enligt Lissabonfördraget är alla EU-länder förpliktigade att gå med i euron utom Storbritannien och Danmark, som har undantag inskrivna i fördraget.

Sverige försökte förhandla till sig ett sådant undantag i medlemskapsförhandlingarna före inträdet i EU 1995, men fick nej från dåvarande EU-länderna.

Sverige har, till skillnad från Danmark och Storbritannien, inget undantag från EU:s överstatliga valuta. Enligt Lissabonfördraget är det EU:s ministerråd som med kvalificerad majoritet ska avgöra när vi ska avskaffa vår valuta. Respekt för den svenska EMU-omröstningen? Glöm det, sådant ville inte de svenska förhandlarna besvara med när EU:s framtid skulle avgöras.

Men juridiskt sett har Sverige kunnat stå utanför euron eftersom Sverige har valt att inte uppfylla ett av inträdeskraven: Den svenska kronan har inte knutits till EU:s växelkursmekanism ERM och uppfyller därmed inte EU:s krav på stabil växelkurs. Och fördraget kräver ERM-deltagande i två år för att ett land ska kvalificera sig [samt lågt budgetunderskott, låg statsskuld och låg lång ränta].

”För att undanröja alla tvivel måste det svenska undantaget från euron bli juridiskt hållbart och inte vila på EU:s goda vilja”, säger LO-förbunden 6F i ett gemensamt uttalande. [6F består av Transport, Byggnads, Elektrikerna, Målarna, Seko och Fastighets.]

Finanspakten innebär i praktiken att Sverige kryper allt närmare ett euromedlemskap. Den kan

i bästa fall beskrivas som ett väntrum för blivande euromedlemmar.

Socialdemokraterna och högeralliansen menar att vi ska gå med i euroländernas finanspakt för att kunna ”påverka”. Vi ska alltså ge ifrån oss makt över finanspolitiken till Bryssel för att sedan hoppas kunna påverka den där? Blir inte inflytandet större om makten ligger kvar i riksdagen? Eller är det så att Fredrik Reinfeldt inbillar sig att han, om riksdagen säger ja till euroländernas finanspakt, kommer att få vara med när Tysklands förbundskansler och Frankrikes president träffas på tu man hand innan EU-toppmötena och gör upp om alla viktiga beslut?

En annan variant på samma bedrägliga tema är att Sverige måste gå med i finanspakten för att ”inte tappa” inflytande inom EU. Men man kan inte ”tappa” ett inflytande man inte har. Sverige varken har – eller bör få – något inflytande över eurosamarbetet och den framväxande gemensamma finanspolitiken inom eurogruppen, av det enkla skälet att vi har valt att stå utanför euron. Det valet grundades bland annat just på farhågan att makten över vår ekonomiska politik skulle flyttas till Bryssel.

Det enda Sverige tjänar på finanspakten är att Fredrik Reinfeldt får sitta med som åhörare på ett av Eurotoppmötena per år. Samtidigt är det så att alla EU:s medlemsländer [även Storbritannien och Tjeckien som säger nej till finanspakten] ska bli informerade om vad som beslutas på Eurotoppmötena. I artikel 12.6 slås det fast att ”Eurotoppmötets ordförande ska löpande och ingående informera de fördragsslutande parter som inte har euron som valuta och de andra medlemsstaterna i Europeiska unionen om förberedelser inför och resultaten av eurotoppmötena”.

**Gösta Torstensson**

**Stöd Folkrörelsen  
Nej till EU:s  
kampanjfond. Sätt  
in ett valfritt be-  
lopp på plusgiro  
603 95 78 – 7.**

# Demokratin förlorare i eurokrisen Europa

De ledande europeiska politikerna har nu tvingats inse att eurokrisen har sin grund i projektets konstruktion. Vid tillkomsten på 90-talet avvisades alla kritiker som hävdade att man inte kan ha en valutaunion mellan så skilda ekonomier och med så olika förutsättningar utan en politisk centralmakt. Det krävs inte bara en övergripande fiskal makt utan också en förmåga att vid behov rycka ut med stöd till unionens svagaste delar, en omfördelning av samma slag som sker inom federativa stater som till exempel Tyskland eller USA.

Men det politiska etablissemanget i EU sopade undan alla dessa invändningar. Man svepte in projektet i den sedvanliga berusande EU-retoriken. Här gällde det Historia, Freden, och Europas öde! Man övertygade sig själv att projektet skulle smälta samman Europas folk och att ekonomierna skulle bli alltmer lika. Man utlovade tillväxt för alla. Den gemensamma valutan skulle skapa solidaritet men det skulle ändå vara förbjudet att komma till varandras hjälp. Allt skulle modelleras efter det tyska systemet samtidigt som det försäkrades – inte minst av de tyska politikerna – att projektet var det bästa sättet att bädda in Tyskland i Europa och förhindra en tysk dominans.

**NU ÄR MAN SOM BEKANT PÅ FULL RETRÄTT.** Valutaunionen har blivit en "transfer union" där väldiga summor garanterade av de starka länderna måste till för att förhindra de svaga ländernas kollaps. Huvudmotivet är mindre omsorg om dessa länders befolkningar än omsorg om de egna bankerna och euron som ett politiskt projekt. Konflikterna mellan EU-länderna ökar, Tyskland som skulle bäddas in är nu helt dominerande.

Nu skall projektet räddas genom ett ännu större projekt, vad som kallas för "en fiskal union" men som i praktiken är en sorts ekonomisk diktatur utövad av tjänstemän och experter i Bryssel under i praktiken tyskt överinseende. Det är ännu osäkert vad som blir av i praktiken men ambitionerna är det inget fel på: demokratin i euroländerna skall pressas tillbaka, makten över centrala politiska beslut förläggas i Bryssel/Berlin utom räckhåll för medlemsländernas opålitliga väljare.

Men det räcker inte. Nästa steg måste vara en politisk europeisk union. Det är nu den linje som den tyska politiska och mediala eliten formerar sig kring, mer eller mindre preciserat.

Hur skall det gå till? Det vanliga förfarandet inom EU att trixa sig förbi väljarna går inte att tillämpa i detta fall: här rör det sig om helt grundläggande förändringar. Kanske tror de ledande politikerna att de europeiska väljarna nu är så uppjagade och oroliga inför eurosysteemets fiasko att de är beredda att köpa ett ännu större projekt. Men det finns inget som tyder på det, snarare tvärtom

Strategin är uppenbarligen att gradvis flytta fram positionerna. Man undviker att ställa frågan på sin spets och kompletterar den nya fiskala pakten med en politisk-fiskal som ger EU direkt makt över finans- och skattepolitiken i medlemsländerna och en bankunion med ömsesidiga åtaganden.

**DET ENA STEGET GER DET ANDRA, SOM ÄR** brukligt inom EU, den nationella demokratin makt upplöses gradvis i den ekonomiska nödvändighetens dunkel, tjänstemannadiktaturen tar vid och då kommer det federala projektet att marknadsföras som ett sätt att ge systemet "demokratisk legitimitet", ett nog så avslöjande uttryck. Det självbyggda valutamonstret skall tämjas med ett ännu större monster!

Men en levande och demokratisk politisk union kan bara skapas i ett läge när de europeiska folken känner en stark samhörighet och solidaritet med varandra, uppfattar sig själva som delar av ett europeiskt folk och har tillförsikt för de politiska institutionerna. Om det ens då är lämpligt eller rimligt kan verkligen diskuteras – men i alla händelser är det uppenbart mycket långt dit.

Att nu med valutaunionen som torped söka baxa in de europeiska folken med deras skilda politiska traditioner och språk i en federation, innebär en enorm demokratiförlust och likaså ofelbart växande konflikter mellan centrum och periferi. Federationen skulle inte hinna med att bildas förrän kraven på utträde börjar göra sig gällande. I denna union blir polis- och övervakningsstyrkor en säker tillväxtbransch. Än så länge har EU ingen polisstyrka, men vem vet?

Europas politiska och byråkratiska eliter har i årtal spelat högt: kört på med alltmer vidlyftiga projekt, hela tiden utvidgat EU-makten ("fördjupning"), allt fler direktiv, lagar och system som



begränsar folkstyret i medlemsländerna. Systematiskt har man kört över allt motstånd, som förklarats vara populistiskt och Europafientligt.

Om folket gavs möjlighet att rösta och resultatet var "fel" tvingades de till omtagning. Fördjupningen fungerar närmast med automatik genom samspelet mellan kommissionen och domstolen som bland annat den framstående tyska forskaren Fritz Scharpf visat i en viktig studie.

**NU BETALAR MAN PRISET FÖR DENNA POLITIK**, inte bara ekonomiskt. Runt om i hela Europa växer missnöjet. Motsättningar mellan länderna ökar och gamla fördomar får nytt spelrum. Den sociala misären ökar inte bara i de mest utsatta länderna. Den tyska framgångsmodellen som hårt marknadsförs har varit möjlig främst genom omvärldens köpvilja och en stor och växande låglöne-sektor i Tyskland.

Besparingarna går ut över det som mest behövs, till exempel utbildning. Tilltron till demokratin vacklar, inte utan skäl. De förslag som nu presenterats kommer, om de genomförs fullt ut, att innebära en fortsatt nedmontering av den europeiska demokratin. Valutan är viktigare än folkstyret. De europeiska folken är i full färd med att låta sig omyndigförklaras, skriver Hans Magnus Enzensberger i en nyutkommen melankolisk bok. Det är en europeisk tragedi.

Carl Tham

## **Euroländerna räddar Spaniens bankägare**

De 17 euroländernas finansministrar, den så kallade Eurogruppen, beslutade under en telefonkonferens den 11 juni att bidra med upp till 100 miljarder euro för att rädda den spanska banksektorn. Pengarna ska användas för att rädda i första hand Bankia, men också andra spanska banker, som sitter på mängder av dåliga lån kopplade till landets kapsejsade fastighetssektor.

Pengarna kommer från euroländernas stödfonder EFSF och ESM. Stödet kommer att vara i form av lån till villkor som är "betydligt gynnsammare" än marknadsvillkoren. Pengarna kommer att kanaliseras till bankomstruktureringsfonden FROB. Spaniens finansminister Luis de Guindo sade att FROB:s skulder räknas som offentlig skuld, räntorna på lånen kommer att

påverka budgetunderskottet men effekten på underskottet kommer att bero på hur mycket kapital som används.

Men begrepp som "bail-out", "räddningspaket" och "nödlån" gör den spanska regeringen allt för att undvika i syfte att mörka utländsk kontroll över Spaniens ekonomi. Enligt Financial Times finns det i nuläget inget statsfinansiellt åtgärds-paket av grekisk modell som Spanien måste genomföra för att erhålla lånet. Detaljer kring lånet saknas fortfarande.

I Eurogruppens uttalande sägs att finansministrarna "noterar att Spanien redan implementerat betydande budgetmässiga reformer och arbetsmarknadsreformer. [...] Gruppen har förtroende för att Spanien kommer att uppfylla sina förpliktelser. [...] Framstegen på dessa områden kommer att följas nära och regelbundet parallellt med den finansiella hjälpen".

I klartext betyder det att Spanien nu går delvis samma öde till mötes som Grekland. I samma stund som man tar emot stödpengarna underordnar man sig de krav som sätt upp av den berömda trojkan: EU-kommissionen, Europeiska centralbanken och Internationella valutafonden.

Lån från euroländernas räddningsfonder är "ingen gratislunch", varnade chefen för EFSF, tysken Klaus Regling, samma dag som euroländernas finansministrar förklarade sig beredda att undsätta de spanska bankägarna.

Man ska också ha klart för sig att Spaniens ekonomi är av en helt annan storlek än Greklands. Spanien är EU:s fjärde största ekonomi och den spanska bruttonationalprodukten är ungefär fem gånger så stor som den grekiska.

**SPANIENS FINANSMINISTER LUIS DE GUIDOS** och hans tyske kollega Wolfgang Schäuble diskuterar möjligheten att skapa ett stödprogram med "nödlån" på 300 miljarder euro till regeringen i Madrid, rapporterar nyhetsbyrån Reuters med hänvisning till en EU-källa.

Det skulle hamna ovanpå det redan beviljade stödet på 100 miljarder euro som ska gå till kapitaltillskott till krisdrabbade spanska banker.

Men från den spanska högerregeringen kom besked om att något stödprogram inte är aktuellt.

– Spanien kommer inte att be om hjälp, sade Soraya Saenz de Santamaria, biträdande spansk premiärminister, på en pressträff efter ett regeringsammansättrande i Madrid.

Gösta Torstensson

# Tysk ratificering av finanspakten och ESM

Den tyska förbundsdagen godkände den 29 juni med siffrorna 491-111 [6 avstod] euroländernas finanspakt. I en andra röstning sade förbundsdagen även ja till EU:s 700 miljarder stora räddningsfond ESM med siffrorna 493-106 [5 avstod]. Därmed lyckades Angela Merkel med hjälp av oppositionspartierna få den 2/3 majoritet [414 röster] som krävs för att få igenom internationella fördrag.

Senare samma dag godkände även förbundsrådet finanspakten och ESM. Förbundsrådet är den lagstiftande församling som representerar tyska delstaterna. Femton av landets 16 delstater röstade för. Brandenburg som styrs av en koalition av socialdemokrater och vänstern [Die Linke] röstade emot.

Enligt Spiegel Online 29 juni betonade Merkel till förbundsdagen före röstproceduren att tillväxt och sysselsättning var nyckel frågor för det framtida EU, och att det tyska parlamentets godkännande av ESM och finanspakten skulle bli "en signal för Europa" som skulle sända "en signal till enhet både inom och utom" Tyskland.

Men Merkel kan inte andas ut. Hon ansattes hårt i förbundsdagen för de eftergifter hon anses ha gjort till Spanien och Italien som föregick röstningen i parlamentet. Så till exempel sade Jurgen Trittin, en av det tyska miljöpartiets två språkörer i parlamentet, att "Merkel har medverkat till att göra varje land inom eurozonen till en leksak för de finansiella marknaderna".

Och förbundsdagens och förbundsrådets ja träder inte i kraft förrän den tyska författningsdomstolen har sagt sitt. Den tyska författningsdomstolen har fått mer än 12.000 klagomål mot finanspakten och ESM. Direkt efter behandlingen i parlamentet annonserade Peter Danckert [Sociademokrat], Peter Gauweiler [CSU] och Sara Wagenknecht [Linke] att de skulle besvära sig till författningsdomstolen. Detsamma har miljöpartiets grupp i delstatsparlamentet Bayern gjort.

Det jäser också inom den tyska fackföreningsrörelsen. Särskilt efter det att offentlighetsfackförbundet Ver.di med 2,1 miljoner medlemmar genom sin ordförande Frank Bsirske i ett brev 11 juni till samtliga förbundsdagsledamöter krävde att de skulle rösta nej till euroländernas

finanspakt.

Ingen vet med bestämdhet när den tyska författningsdomstolen är klar med sin behandling, men det kommer att ta tid. Detta har också lett till att ESM inte kunde träda i kraft 1 juli som var planerat. Räddningsfonden blir inte användbar förrän Tyskland sagt ja till den eftersom den behöver tillstyrkan från länder som sammanlagt svarar för 90 procent av kapitalbasen. Detta betyder också att spanska och italienska banker får vänta på utlovade stödpengar, som bestämdes av EU-toppmötet efter midsommar.

**Jan-Erik Gustafsson**

## Ytterligare centralisering av makten inom EU

Två dagar före EU-toppmötet den 28-29 juni lanserade fyra mäktiga EU-potentater en "generalplan" för EU:s fortsatta utveckling. Författarna är EU:s permanente ordförande Herman van Rompuy, Europeiska centralbankens chef Mario Draghi, Eurogruppens ordförande Jean-Claude Juncker och EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso.

I korthet vill EU-kvartetten centralisera den ekonomiska politiken ytterligare, bland annat med gemensamma beslut om statliga budgettak, övervakning av banksystemet på europeisk nivå och en andra kammare i EU-parlamentet med ledamöter från medlemsländernas nationella parlament. Det är oklart om förslagen bara omfattar euroländer eller även Sverige och andra som behållit sina nationella valutor.

"Planen för att nu rädda euron går ut på att ringa i en inre krets av länder som vill samarbeta och integreras, med den starka tyska ekonomin som kärna. Men förändringarna som krävs är enorma. De innebär i praktiken slutet på den nationella suveräniteten, eftersom en europeisk finansminister är tänkt att kontrollera och i nödfall kunna ingripa i medlemsländernas budgetar."

Det skriver Maja Hagerman, författare och fristående kolumnist i Dagens Nyheter. "Europa glider isär, Storbritannien kopplas bort. Men frågan är vilka som egentligen blir kvar i den tänkta kärnan" som kommer att styras från "det nygamla rikets återuppståndna huvudstad, Berlin".

**Gösta Torstensson**

# Baktankar från en rabulistisk EU-motståndare

**ARBETSLÖSHETEN I EUROOMRÅDET** [det vill säga 17 av EU:s 27 medlemsstater] har nått en ny rekordnivå på 11,1 procent, den högsta sedan euron startade 1999. I EU i allmänhet och EMU i synnerhet är målet för den ekonomiska politiken budgetbalans och prisstabilitet, medan sysselsättningen är en restpost i bokföringen; den får bli vad den blir. I EU är nyliberalismen upphöjd till grundlag.

**BARA TOLV PROCENT AV SVENSKARNA ANSER** att de privata välfärdsbolagen ska få plocka ut skattepengar som vinst. Det visar Novus i en mätning som publicerades i början av juli. Endast två procent av de rödgröna väljarna tycker att vinst ska få plocka ut jämfört med 25 procent bland alliansväljarna. Hela 63 procent av den borgerliga alliansen väljare anser att eventuell vinst ska återinvesteras i verksamheten. Slutsats; de borgerliga väljarna är mer radikala än Socialdemokraternas partiledning. Stefan Löfven tycker nämligen att det är okej med vinstmaximerande privata bolag i den gemensamma välfärdssektorn.

**EU:S NYA ORDFÖRANDELAND CYPERN** tvingades nyligen be om "nödlån" från EU och Internationella valutafonden, IMF för att rädda sin banksektor. Huvudstaden Valetta har haft besök av den enarådande EU/ECB/IMF-trojkan och finansminister Vassos Shiralys begär att landet ska få goda lånevillkor. Han menar att landets ekonomiska kris beror på den stora nedskrivning av lånen till grekiska banker som euroländerna tvingade fram. Den kostade Cypern 4,2 miljarder euro, vilket enligt Dagens Nyheter korrespondent i Bryssel, Henrik Brors, motsvarar en fjärdedel av landets bruttonationalprodukt.

**GREKLANDS NYA REGERING HAR GJORT EN** helomvändning och kräver inte längre uppmjukningar av EU:s påbjudna åtstramningar. Men i ett tal där premiärminister Antonis Samaras presenterade regeringens ekonomiska plan för de närmaste fyra åren, bad han om två års frist hos EU och IMF för de 237 miljarder euro som landets måste "spara" enligt "räddningspaketet". Samaras lovade bland annat mer långtgående privatiseringar än som tidigare diskuterats, och sade att fler statliga

företag skulle stängas eller fusioneras före årsskiftet. Samaras tal var starskottet på en tre dagar lång debatt som avslutas med en förtroendeomröstning i parlamentet inför Eurogruppens möte Bryssel. Dit reser finansminister Yannais Stournaras för att ställas till svars för Greklands "reformarbete".

**ITALIENS REGERING, UNDER EU-TEKNOKRATEN** Mario Montis befäl, kom efter nattmangling överens om förslag till åtgärder för att minska de statliga utgifterna med motsvarande 226 miljarder kronor på tre år. Mycket av nedskärningarna planeras inom hälsovård och offentlig förvaltning.

Samtidigt meddelas att den italienska lyxbiltillverkaren Ferrari står stadigt i eurokrisen och räknar med att vinsten ökar i år. "Vi levererade en nettovinst 2011 på över 600 miljoner euro [5.400 miljoner svenska kronor] och jag förmodar att vi överträffar detta redan utmärkta resultat i år", säger Ferrarichefen Luca di Montezemolo.

**KAJSA EKIS EKMAN KONSTATERAR I DAGENS** Nyheter att västvärlden har sin största kris på åttio år men att de krisande länderna är mycket olika sinsemellan: "Vad de har gemensamt är att alla gjort sig beroende av en finansmarknad som inte fungerar. Den mest markanta utvecklingen som har skett i väst de senaste trettio åren är [...] att finansmarknaden avreglerats och flyttat fram positionerna samtidigt som klyftorna ökat enormt. Banker har lånat ut pengar hur som helst, buntat ihop lånen och sålt dem och slipper ta riskerna. Resultatet ser vi nu; tjugofem miljoner arbetslösa i EU, klyftor som är större än på hundra år, en hel generation som växer upp utan arbete eller bostad och en nyfascism som är en tickande bomb".

**24,6 PROCENT ÖKADE ARBETSLÖSHETEN TILL** i Spanien under andra kvartalet i år, visar statistik från landets nationella statistikbyrå. Kvartalet före låg arbetslösheten på 24,4 procent. Arbetslösheten i Spanien är därmed den högsta sedan 1976.





**[eu och facket]** är ett nyhetsbrev för folkrörelsen nej till eu:s fackliga nätverk. ansvarig utgivare: jan-erik gustafsson. redaktör: gösta torstensson. adress: rondovägen 312, 142 41 skogås. tfn: 08-771 43 79. e-post: [gosta.torstensson@nejtill.eu.se](mailto:gosta.torstensson@nejtill.eu.se).

**folkrörelsen nej till eu** är en partipolitiskt obunden medlemsorganisation. adress: pölgatan 5, 414 60 göteborg. e-post: [kansli@nejtill.eu.se](mailto:kansli@nejtill.eu.se). hemsida: [www.nejtill.eu.se](http://www.nejtill.eu.se).